

1

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

1 ώρα

1. α) Αφού παρατηρήσετε πρώτα το χάρτη της Ευρώπης μετά το Συνέδριο της Βιέννης (1815.8), να τον συγκρίνετε με τον αντίστοιχο χάρτη πριν την πτώση του Ναπολέοντα (1814.1) και να αναφέρετε ποια ήταν τα εδαφικά κέρδη της Ρωσίας, της Αυστρίας και της Μ. Βρετανίας μετά το Συνέδριο της Βιέννης το 1815, κάνοντας χρήση και των πληροφοριών που δίνει το αντίστοιχο κείμενο.

.....

.....

.....

.....

β) Μετά την παρατήρηση του χάρτη τα συμπεράσματα τα οποία εξαγάγατε τεκμηριώνουν την άποψη ότι με το Συνέδριο της Βιέννης οι σύμμαχοι επανέφεραν την παλαιά τάξη πραγμάτων στην Ευρώπη και αν ναι γιατί;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2. α) Να δώσετε σύντομη ερμηνεία των όρων που ακολουθούν και να αναφέρετε με ποια πρόσωπα συνδέονται:

Συνέδριο της Βιέννης,
Ιερά Συμμαχία,
Αρχή της νομιμότητας.

β) Ποιες ήταν οι συνέπειες των αποφάσεων του Συνεδρίου της Βιέννης για την πολιτική κατάσταση στην Ευρώπη;

---

*

3. α) Να επισημανθούν στο χάρτη οι επαναστάσεις που προηγήθηκαν της ελληνικής στην υπόλοιπη Ευρώπη και να αναφερθούν σημεία ομοιότητας και διαφοράς ανάμεσα σ' αυτές και στην Ελληνική.

.....

.....

.....

β) Αφού επισημάνετε το ρόλο της Αυστρίας και ειδικότερα του Μέτερνιχ στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή την περίοδο 1815-1823, να αναφέρετε πώς αντιμετωπίστηκαν οι επαναστάσεις που προηγήθηκαν της ελληνικής και τι επιπτώσεις είχε αυτό το γεγονός στο ελληνικό ζήτημα και στην αντιμετώπιση του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

4) Να δώσετε σύντομη ερμηνεία των παρακάτω όρων, να αναφέρετε με ποιες πολιτικές εξελίξεις συνδέονται και να διευκρινίσετε το ρόλο που έπαιξαν στο ελληνικό εθνικό ζήτημα.

Ανατολικό Ζήτημα

Δόγμα ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2**30 λεπτά**

1. Να δώσετε σύντομη ερμηνεία των παρακάτω όρων, να αναφέρετε το ρόλο που έπαιξαν στην επιβίωση ή αποδυνάμωση του ελληνισμού κατά την τουρκοκρατία και να επισημάνετε στο χάρτη τις περιοχές με τις οποίες συνδέονται:

Οικουμενικό Πατριαρχείο

Φαναριώτες

Δημογέροντες

Κλέφτες

Αρματολοί

Εξισλαμισμός

Παιδομάζωμα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2. α) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τη Φιλική Εταιρεία και τη συμβολή της στην Ελληνική Επανάσταση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
β) Να αναφέρετε τα ιδρυτικά μέλη της Φιλικής Εταιρείας και τον επικεφαλής της μετά το 1818.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

*

3. α) Τα Επτάνησα τέθηκαν υπό βρετανική κυριαρχία με:
α) τις αποφάσεις του Συνεδρίου της Βιέννης το 1815 ως αυτόνομη περιοχή με την ονομασία Επτάνησος Πολιτεία
β) τη Συνθήκη των Παρισίων το Νοέμβριο του 1815 με το όνομα "Ηνωμένα Κράτη των Ιονίων Νήσων"
γ) με τη συνθήκη του Τιλσίτ το 1807 ως ανεξάρτητο κράτος με την ονομασία "Πολιτεία των Επτά Ηνωμένων Νήσων"
δ) με τη συνθήκη του Καμποφόρμιο το 1797 ως ημιαυτόνομη περιοχή με το όνομα "Επτάνησος".

β) Να επισημάνετε τις αλλαγές των κατακτητών των Επτανήσων στο χάρτη από το 1797 έως το 1815. Για ποιον λόγο πιστεύετε ότι τα Επτάνησα προσήλκυσαν το ενδιαφέρον των Μ. Δυνάμεων και ειδικότερα της Μ. Βρετανίας;
.....
.....
.....
.....
.....
.....

***

2

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

1 ώρα

1. Να αναφέρετε με ποια πρόσωπα και ποια γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης στη Μολδοβλαχία σχετίζονται οι παρακάτω ημερομηνίες και να εντοπίσετε στο χάρτη τις τοποθεσίες των γεγονότων.

22 Φεβρουαρίου 1821

7 Ιουνίου 1821

9 και 23 Σεπτεμβρίου 1821

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Να εντοπίσετε στο χάρτη τα σημαντικότερα επαναστατικά κέντρα κατά το πρώτο έτος της Ελληνικής Επανάστασης και να παρουσιάσετε την εξάπλωσή της στον ελληνικό χώρο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Να εντοπίσετε στο χάρτη τις θέσεις που έλαβαν χώρα τα πολεμικά γεγονότα που αναφέρονται παρακάτω, να παρουσιάσετε τα πρόσωπα με τα οποία συνδέονται τα γεγονότα αυτά και να αναφέρετε τις ημερομηνίες κατά τις οποίες συνέβησαν τα γεγονότα αυτά κατά το 1821.

Αλαμάνα
Χάνι Γραβιάς
Βαλτέτσι
Τρίπολη

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Να αντιστοιχίσετε τα πρόσωπα της πρώτης στήλης με τα ιστορικά γεγονότα ή τις ιστορικές τοποθεσίες της δεύτερης στήλης.

Παλαιών Πατρών Γερμανός	Απαγχονισμός
Εμμανουήλ Παπάς	Καλαμάτα
Παπαφλέσσας	Μανιάκι
Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄	Χαλκιδική
Δημήτριος Υψηλάντης	Πάτρα
Ανδρέας Λόντος	Γενική Διεύθυνση Αγώνα

5) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τους παρακάτω όρους και να προσδιορίσετε στο χάρτη την περιοχή με την οποία συνδέονται:

Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδας

Νόμος της Επιδαύρου

---

6) Να εντοπίσετε στο χάρτη τις θέσεις που έλαβαν χώρα τα πολεμικά γεγονότα που αναφέρονται παρακάτω, να παρουσιάσετε τα πρόσωπα με τα οποία συνδέονται τα γεγονότα αυτά και να αναφέρετε τις ημερομηνίες κατά τις οποίες συνέβησαν τα γεγονότα αυτά κατά το 1822 και 1823.

Νάουσα

Χίος

Δερβενάκια

Μεσολόγγι

---

7) Να διαπιστώσετε τις επιπτώσεις των εμφυλίων πολέμων παρατηρώντας τις διακυμάνσεις της ελληνικής επικράτησης στο χάρτη μετά την απόβαση στην Πελοπόννησο του Ιμπραήμ και να αναφέρετε γενικά στοιχεία που γνωρίζετε γι' αυτούς.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

8) Να αναφέρετε τα γεγονότα της περιόδου 1824 - 1826, που συνδέονται με τις παρακάτω θέσεις, να τα προσδιορίσετε χρονικά και να εντοπίσετε στο χάρτη τις περιοχές όπου έλαβαν χώρα.

Κάσος
Ψαρά
Χίος
Μεσολόγγι

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

9) Να παρακολουθήσετε και να καταγράψετε την πορεία του Ιμπραήμ κατά το 1825 και τα αποτελέσματά της.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

10) Να αντιστοιχίσετε την πρώτη με τη δεύτερη στήλη και κατόπιν, από τα ζεύγη που θα προκύψουν, να προσδιορίσετε στο χάρτη την περιοχή όπου έλαβαν χώρα αυτά τα γεγονότα (1826-1829).

Γ'Εθνική Συνέλευση
Έξοδος Μεσολογίου
Θάνατος Γεωργίου Καραϊσκάκη
Ναυμαχία του Ναβαρίνου
Τελευταία μάχη της Επανάστασης 12/9/1829
Δ'Εθνική Συνέλευση
Άφιξη Καποδίστρια
Εκκένωση της Πελοποννήσου
από τα τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα

Πέτρα Βοιωτίας
6 Ιανουαρίου 1828
Μάρτιος-Μάιος 1827 Τροιζήνα
10 Απριλίου 1826
20 Σεπτεμβρίου 1828
22 Απριλίου 1827 Φάληρο
Ιούλιος-Αύγουστος 1829 Άργος
8/20 Οκτωβρίου 1827

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

15 λεπτά

1) Ποια είναι η περίοδος διακυβέρνησης του Καποδίστρια, ποιες οι κυριότερες ενέργειές του στην εξωτερική και εσωτερική πολιτική και ποιοι οι εσωτερικοί του αντίπαλοι και οι λόγοι που τους οδήγησαν στη δολοφονία του;

[illegible]

*

2) Να αναφέρετε κατά χρονική σειρά όλες τις διπλωματικές πράξεις και συνθήκες που οδήγησαν στην ανεξαρτησία της Ελλάδας και να σημειώσετε τα σύνορα που κάθε φορά προτεινόνταν.

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of multiple sets of three horizontal dashed lines, providing a guide for letter height and placement. The lines are evenly spaced across the entire page, which is otherwise blank.

***

3

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ30 λεπτά

1) Τι ονομάζουμε Αντιβασιλεία, ποιοι ήταν οι πρωταγωνιστές της, ποια ήταν η χρονική της περίοδος και ποιες ήταν οι αντιδράσεις που προκάλεσε με την πολιτική της;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση:

Ο βασιλιάς Όθων κυβέρνησε την Ελλάδα από το 1835-1843

- α) σύμφωνα με τα πρότυπα της συνταγματικής μοναρχίας
- β) κατά τρόπο απολυταρχικό αρνούμενος την παραχώρηση Συντάγματος
- γ) ως υποχείριο της Αντιβασιλείας
- δ) με τρόπο δημοκρατικό σε αντίθεση με την περίοδο της Αντιβασιλείας

Την περίοδο 1839-1841 σε σχέση με τα εθνικά ζητήματα ο Όθων

- α) αδιαφόρησε για τις εξεγέρσεις των αλύτρωτων Ελλήνων
- β) βοήθησε με αποστολή μυστικών στρατευμάτων και πολεμοφοδίων
- γ) θέλησε να βοηθήσει αλλά του ασκήθηκε πίεση από τις Μ. Δυνάμεις να

παραμένει ουδέτερος

δ) αντιτάχθηκε στα αλυτρωτικά σχέδια των υπόδουλων Ελλήνων αρκούμενος στα περιορισμένα σύνορα του ελληνικού κράτους

Η διακυβέρνηση της χώρας από τον Όθωνα

α) ικανοποίησε τους Έλληνες βελτιώνοντας την κατάσταση της χώρας σε σχέση με την περίοδο τη απολυταρχίας

β) οδήγησε σε επανάσταση η οποία τον ανέτρεψε το 1856

γ) οδήγησε τη χώρα σε πολεμική σύγκρουση με την Οθωμανική Αυτοκρατορία την περίοδο του Κριμαϊκού Πολέμου

δ) προκάλεσε την εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, η οποία τον ανάγκασε να παραχωρήσει σύνταγμα.

3) Να εντοπίσετε στο χάρτη τις περιοχές της αλύτρωτης Ελλάδας, όπου σημειώθηκαν εξεγέρσεις την περίοδο 1839-1841. Να αναφέρετε τα σημαντικότερα πρόσωπα των εξεγέρσεων αυτών και την τύχη που είχαν. Επίσης να συνδέσετε τις εξεγέρσεις αυτές με τις διεθνείς εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και την αντιμετώπιση που είχαν από τις Μ. Δυνάμεις.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Σε σχέση με την εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 να αναφέρετε:

α) τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτήν

β) τα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν

γ) τα αποτελέσματα που είχε η εξέγερση αυτή

δ) να επισημάνετε τα κυριότερα χαρακτηριστικά του Συντάγματος του 1844

---

*

5) Να αναφέρετε ποια είναι η στάση που κρατούν απέναντι στην Ελλάδα οι Μ. Δυνάμεις και ειδικότερα η Μ. Βρετανία κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, τη διαφοροποίηση ή όχι της στάσης τους μετά τον Κριμαϊκό πόλεμο και τις αντιδράσεις που προκάλεσε αυτή η στάση στους Έλληνες του ελληνικού κράτους.

***

4

ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

1 ώρα

1) Να βάλετε σε κύκλο ένα γράμμα που να αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση

Ως Ανατολικό Ζήτημα ορίζεται το ζήτημα που προέκυψε:

- α) από την παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το πρόβλημα της διανομής των εδαφών της
- β) από την πολιτική διείσδυσης της Αγγλίας στον Εύξεινο Πόντο μετά τον Κριμαϊκό Πόλεμο
- γ) από την πολιτική της Ρωσίας για έξοδο στη Μεσόγειο και στον Περσικό Κόλπο
- δ) από την οικονομική παρουσία της Γερμανίας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία στο τέλος του 19ου αι. και στις αρχές του 20ου.

Το Ανατολικό Ζήτημα ως όρος εμφανίστηκε:

- α) στο Συνέδριο της Βερόνας το 1822
- β) στη Συνθήκη της Αδριανουπόλεως το 1829
- γ) στο Συνέδριο της Βιέννης το 1815
- δ) στη Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων το 1856

Το Ανατολικό Ζήτημα εμφανίστηκε ως πρόβλημα:

- α) κατά τον Κριμαϊκό Πόλεμο
- β) κατά την περίοδο των επαναστάσεων του 1848
- γ) κατά την εξέγερση των Ελλήνων της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843
- δ) κατά την Ελληνική Επανάσταση

Το Ανατολικό Ζήτημα συνδέεται άμεσα:

- α) με την αγγλική πολιτική της ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- β) με την εκθρόνιση του Όθωνα το 1862
- γ) με την ένωση της Ιταλίας
- δ) με τις επαναστάσεις του 1848

*

2) Αφού εντοπίσετε στο χάρτη τη χερσόνησο της Κριμαίας, να σημειώσετε την παρουσία των Άγγλων και των Γάλλων στην ευρύτερη περιοχή κατά τον Κριμαϊκό πόλεμο. Ακόμη, να αναφέρετε τις περιοχές που κατέλαβαν και τη χρονική διάρκεια κατοχής τους.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση

Ο Κριμαϊκός Πόλεμος διήρκεσε :

- α) από το 1866 έως το 1869
- β) από το 1853 έως το 1856
- γ) από το 1839 έως το 1841
- δ) από το 1843 έως το 1844

Οι σύμμαχοι και οι αντίπαλοι κατά τον Κριμαϊκό Πόλεμο ήταν:

- α) οι Έλληνες και οι Σέρβοι κατά των Οθωμανών
- β) οι Άγγλοι και οι Γάλλοι κατά των Γερμανών
- γ) οι Άγγλοι, οι Γάλλοι και οι Οθωμανοί κατά των Ρώσων
- δ) οι Αυστριακοί και οι Ρώσοι κατά των Οθωμανών

Η Ελλάδα κατά τον Κριμαϊκό Πόλεμο:

- α) επέλεξε να κρατήσει ουδέτερη στάση
- β) κήρυξε τον πόλεμο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία
- γ) τάχθηκε στο πλευρό των Αγγλογάλλων αποστέλλοντας στρατεύματα στην Κριμαία
- δ) αναγκάστηκε από αγγλογαλλικά στρατεύματα που κατέλαβαν την Αθήνα να κρατήσει στάση ουδετερότητας

Ο Κριμαϊκός Πόλεμος τελείωσε με τη Συνθήκη των Παρισίων σύμφωνα με την οποία:

- α) η Οθωμανική Αυτοκρατορία δέχτηκε παραχωρήσεις υπέρ της Ρωσίας
- β) κατακυρώθηκε στην Αγγλία και στη Γαλλία το έδαφος της Κριμαίας
- γ) επικυρώθηκε από την Αγγλία και τη Γαλλία το δόγμα της ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- δ) παραχωρήθηκε η Θεσσαλία στην Ελλάδα

4) Απότοκο του Κριμαϊκού Πολέμου ήταν το Χάτι Χουμαγιούν (αυτοκρατορικό διάταγμα) του 1856 που προέβλεπε μεταρρυθμίσεις για το εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Να αναφέρετε:

- α) Ποια μεταρρυθμιστική προσπάθεια προηγήθηκε, ποια ήταν τα αποτελέσματα της και με ποια διεθνή κρίση συνδεόταν,
- β) Τι γνωρίζετε για το περιεχόμενο των μεταρρυθμίσεων του 1856 και
- γ) Ποιες επιπτώσεις είχε στους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση

Ο βασιλιάς Γεώργιος Α' ήρθε στην Ελλάδα το:

- α) 1862 μετά την εκθρόνιση του Όθωνα με πρόταση της Γαλλίας και της Δανίας
- β) 1864 με εκλογή του από το ελληνικό κοινοβούλιο
- γ) 1863 μετά από πρόταση της Αγγλίας και έγκριση της Γαλλίας, της Ρωσίας και της ελληνικής εθνοσυνέλευσης

δ) 1857 σύμφωνα με τη Συνθήκη των Παρισίων μετά τον Κριμαϊκό Πόλεμο
Η Αγγλία παραχώρησε επισήμως τα Ιόνια Νησιά στην Ελλάδα:

α) το 1844 με την ψήφιση του Συντάγματος

β) το 1856 με τη Συνθήκη των Παρισίων, για να εξισορροπήσει τα κέρδη της
Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

γ) το 1864 με τον ερχομό του βασιλιά Γεωργίου Α' κερδίζοντας την ευγνω-
μοσύνη του βασιλιά και του ελληνικού λαού

δ) το 1869 ως αντιστάθμισμα στην παραμονή της Κρήτης υπό οθωμανική
κυριαρχία.

Το νέο σύνταγμα της Ελλάδας που ψηφίστηκε το 1864 ήταν:

α. συντηρητικότερο από αυτό του 1844 και προέβλεπε μοναρχικό καθε-
στώς χωρίς κοινοβούλιο

β. ήταν δημοκρατικότερο από αυτό του 1844 και προέβλεπε Βασιλευομένη
Δημοκρατία

γ. ήταν το ίδιο συντηρητικό με αυτό του 1844 αλλά προέβλεπε Προεδρευο-
μένη Δημοκρατία

δ. ήταν δημοκρατικότερο από αυτό του 1844 και προέβλεπε Συνταγματική
Μοναρχία

*

6) Αφού εντοπίσετε στο χάρτη την Κρήτη και πληκτρολογήσετε την ημερομηνία
1866, να χαρακτηρίσετε ως σωστό ή λάθος τις παρακάτω προτάσεις

α) Η Κρητική Επανάσταση του 1866 διήρκεσε μέχρι το 1869 και ήδη από τον
πρώτο χρόνο είχαν επιβληθεί οι οθωμανικές δυνάμεις

β. Οι εκκλήσεις των επαναστατών για βοήθεια δεν εισακούσθηκαν από την Ελ-
λάδα καθ' όλη τη διάρκεια της Επανάστασης

γ. Η Μονή Αρκαδίου ανατινάχθηκε από τους ίδιους τους πολιορκημένους Έλλη-
νες το Νοέμβριο του 1866

δ. Ο Οργανικός Νόμος που παραχώρησε ο σουλτάνος στους χριστιανούς της
Κρήτης προέβλεπε περιορισμένες παραχωρήσεις

ε. Οι Μεγάλες Δυνάμεις έμειναν αμέτοχες σε αυτή τη διένεξη, την οποία θεώρη-
σαν ότι ήταν τοπικού ενδιαφέροντος.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

1 ώρα

1) Να παρατηρήσετε τις αλλαγές στο χάρτη στην περιοχή των Βαλκανίων από το 1875 έως το 1878 και να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα.

α) Σε ποια περιοχή των Βαλκανίων ξέσπασε η κρίση του 1875, σε ποιες περιοχές επεκτάθηκε και πώς συνδέεται με την ανάπτυξη του εθνικισμού στα βαλκάνια;

.....

.....

.....

.....

β) Να αναφέρετε πότε εμπλέκεται η Ρωσία στην κρίση, ποια εδάφη κατακτά και για ποιους λόγους εμπλέκεται σ' αυτήν την κρίση και κατακτά αυτά τα εδάφη.

.....

.....

.....

.....

*

2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της ομάδας Α στα δεδομένα της ομάδας Β.

Ομάδα Α
Συνθήκη Αγίου Στεφάνου
Συνέδριο του Βερολίνου

Ομάδα Β
Ιούνιος 1878
Δημιουργία Μεγάλης Βουλγαρίας
Ανεξάρτητη Σερβία, Ρουμανία, Μαυροβούνιο
Αυτόνομη Ανατολική Ρωμυλία (Β. Θράκη)
Φεβρουάριος 1878
Αυτόνομη Βουλγαρία μεταξύ Ρουμανίας και Αν. Ρωμυλίας

3) Να συγκρίνετε το χάρτη της Ελλάδος πριν από τη Βαλκανική Κρίση του 1875 με αυτόν του 1881 και, αφού επισημάνετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις, να αναφέρετε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγιναν. Επίσης να αναφέρετε τις εξεγέρσεις Ελλήνων στις τουρκοκρατούμενες περιοχές κατά τη Βαλκανική Κρίση, τις περιοχές όπου έλαβαν χώρα και τα αποτελέσματά τους.

.....

.....

.....

.....

.....

4) Να προσδιορίσετε τι είναι Βουλγαρική Εξαρχία και πώς συνδέεται με τη ρωσική πανσλαβιστική πολιτική στο δεύτερο μισό του 19ου αι.

Ακόμη, να εντοπίσετε στο χάρτη την περιοχή της Ανατολικής Ρωμυλίας και να αναφέρετε την τύχη που είχε αυτή η περιοχή μετά την αυτονόμησή της, πώς συνδέεται με τη βουλγαρική επεκτατική πολιτική και με τη ρωσική πανσλαβιστική πολιτική και για ποια ήταν η στάση της Ελλάδας απέναντι στο ζήτημα αυτό.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Αφού εντοπίσετε στο χάρτη τις εδαφικές διαφοροποιήσεις στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897, να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις:

Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 διήρκεσε:

- α) από τις 5/4 έως τις 8/4 και έγινε με αφορμή την Κρητική Επανάσταση
- β) από το Φεβρουάριο έως τον Ιούνιο και έγινε με αφορμή το Μακεδονικό

Ζήτημα

- γ) από τις 13/6 έως τις 10/8 και έγινε με αφορμή τις διώξεις Ελλήνων στη Μικρά Ασία

- δ) από τις 5/10 έως τις 8/11 και έγινε με αφορμή τη σφαγή Ελλήνων στο Η-ράκλειο

Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος έληξε:

- α) με νίκη της Ελλάδας και προσάρτηση της Κρήτης
- β) με ήττα της Ελλάδας και απώλεια της Θεσσαλίας
- γ) με παρέμβαση των Μ. Δυνάμεων και αυτονόμηση της Θεσσαλίας
- δ) με ήττα της Ελλάδος και μικρές συνοριακές διορθώσεις υπέρ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

*

6) Να παρατηρήσετε το χάρτη της Κρήτης μεταξύ 1895 και 1898 και να ερμηνεύσετε τις διαφοροποιήσεις στο εδαφικό καθεστώς.

.....

.....

.....

.....

.....

*

7) Να συνδυάσετε τις παρακάτω χρονολογίες με τις πολιτικές εξελίξεις στο ζήτημα της Κρήτης στην πορεία της αυτονόμησής της.

Χρονολογίες: 1868   1878   1898

- α) Αυτονόμηση Κρήτης με διοικητή τον Έλληνα πρίγκιπα Γεώργιο.
- β) Πρώτη συμμετοχή Ελλήνων στη διοίκηση
- γ) Σφαγές Ελλήνων στο Ηράκλειο προκάλεσαν την παρέμβαση των Μ. Δυνάμεων
- δ) Ημιαυτόνομο καθεστώς στην Κρήτη
- ε) Παρουσία ευρωπαϊκών στρατευμάτων
- στ) Σύμβαση της Χαλέπας
- ζ) Οργανικός Νόμος

*

8) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της πρώτης στήλης με αυτά της δεύτερης.

Α	Β
1. Βουλγαρική Εξουχία	α. Πρόξενος της Ελλάδας στο Μοναστήρι
2. Παύλος Μελάς	β. Βούλγαροι αντάρτες τρομοκράτες
3. Γερμανός Καραβαγγέλης	γ. Ανεξάρτητη εκκλησία της Βουλγαρίας
4. ΕΜΕΟ	δ. Αξιωματικός ελληνικού στρατού, αρχηγός ελληνικών σωμάτων στη Μακεδονία
5. Ίλιντεν	ε. Μητροπολίτης Καστοριάς, επικεφαλής Μακεδονικού αγώνα
6. Ίων Δραγούμης	στ. Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση κατευθυνόμενη από τη Βουλγαρία
7. Κομιτατζήδες	ζ. Βουλγαρική εξέγερση 1903

***

5

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

1. Οι επαναστάσεις του 1848 στην Ευρώπη πέραν των κοινωνικών αιτημάτων περιείχαν και αιτήματα εθνικής αποκατάστασης. Αφού συμβουλευτείτε το χάρτη της εποχής, να αναφέρετε σε ποιες περιοχές της Ευρώπης διατυπώθηκαν τέτοια αιτήματα και να διερευνήσετε κατά πόσο τα αιτήματα βρήκαν ανταπόκριση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Μετά την αποτυχία της εξέγερσης κατά των Αυστριακών στην Ιταλία το 1848 οι Ιταλοί συνέχισαν την προσπάθεια για ένωση της Ιταλίας. Να παρακολουθήσετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις από το 1848 έως το 1870 στην Ιταλία δίνοντας έμφα-

ση στην περίοδο 1859 έως 1861, στο 1866 και στο 1870 και να επισημάνετε τα στάδια της ιταλικής ενοποίησης.

.....

.....

.....

.....

*

3) Να αναφέρετε με ποιον τρόπο, ποιες περιοχές και με ποια χρονική περίοδο της ιταλικής ενοποίησης συνδέονται τα παρακάτω πρόσωπα:

Βίκτωρ Εμμανουήλ Β'
Καμίλλο Καβούρ
Ιωσήφ Γαριβάλδης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

4) Να παρακολουθήσετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις της ευρύτερης περιοχής της σημερινής Γερμανίας τη χρονική περίοδο μεταξύ των επαναστάσεων του 1848 και του 1872 και να σημειώσετε τους κυριότερους σταθμούς στην πορεία της ενοποίησης της Γερμανίας, επικεντρώνοντας κυρίως στα έτη 1866 και 1870-1871.

*

5) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της πρώτης στήλης με αυτά της δεύτερης:

A

B

1. Βίσμαρκ	α. Πρώτη Ένωση 1867
2. Γουλιέλμος	β. Ιούνιος 1867
3. Συνθήκη Φρανκφούρτης	γ. Γερμανός Αυτοκράτορας
4. Πόλεμος Επτά Εβδομάδων	δ. Προσάρτηση Αλασατίας-Λωραίνης
5. Αυστροουγγαρία	ε. “Σιδερένιος Καγκελλάριος”
6. Συνομοσπονδία Βόρειας Γερμανίας	στ. 1866

*

6) Να παρατηρήσετε στο χάρτη του 19ου και αρχές 20ου αι. πότε δημιουργούνται τα εθνικά κράτη του Βελγίου, Ολλανδίας, Ρουμανίας, Σερβίας, Βουλγαρίας και Μαυροβουνίου.

.....

.....

.....

*

7) Να παρατηρήσετε το χάρτη της Ευρώπης στις χρονολογίες 1913, μετά τους Βαλκανικούς πολέμους, και 1923, μετά τη λήξη του Μικρασιατικού Πολέμου που ακολούθησαν τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, οπότε και κατέρρευσαν οι δύο μεγάλες πολυεθνικές αυτοκρατορίες της Ευρώπης, η Αυστροουγγαρία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία, και να επισημάνετε ποια νέα εθνικά κράτη δημιουργήθηκαν και πότε.

.....

.....

.....

.....

***

6

ΟΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 120 λεπτά

1) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Το κίνημα των Νεοτούρκων εκδηλώθηκε τον Αύγουστο του 1909, την ίδια περίοδο με το κίνημα στο Γουδί.

β) Το κίνημα των Νεοτούρκων ήταν ένα εθνικιστικό κίνημα που εξαρχής στόχευε στον εκτουρκισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

γ) Μετά την εκδήλωση του κινήματος η Βουλγαρία και η Αυστροουγγαρία κήρυξαν τον πόλεμο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

δ) Οι Νεότουρκοι με αφορμή την κήρυξη εκ μέρους των Κρητών της ένωσης του νησιού με την Ελλάδα προχώρησαν σε ανθελληνικό εμπορικό αποκλεισμό.

ε) Οι Νεότουρκοι στράφηκαν κυρίως κατά του ελληνικού στοιχείου το οποίο ήταν το ισχυρότερο οικονομικά και πολιτισμικά στην αυτοκρατορία.

στ) Η αντεπανάσταση κατά των Νεοτούρκων έλαβε χώρα λίγο πριν τους Βαλκανικούς και οργανώθηκε από τις υποτελείς εθνότητες.

ζ) Οι Νεότουρκοι μετά την επικράτησή τους κατά της αντεπανάστασης ακολούθησαν ηπιότερη πολιτική, εγκαταλείποντας την εκτουρκιστική τους πολιτική.

*

2) Ποιες εξελίξεις γνώρισε το Κρητικό Ζήτημα μετά το 1898 και ποιο ρόλο έπαιξε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις από την επανάσταση των Νεοτούρκων μέχρι τους Βαλκανικούς Πολέμους;

.....

.....

.....

.....

3) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Το κίνημα στο Γουδί πραγματοποιήθηκε το 1912 και ανέτρεψε το Βενιζέλο.

β) Το κίνημα στο Γουδί ήταν στην ουσία ένα στρατιωτικό πραξικόπημα που υποκινήθηκε από τις Μ. Δυνάμεις.

γ) Το κίνημα στο Γουδί οργανώθηκε από το Στρατιωτικό Σύνδεσμο και υποστηρίχθηκε από τα μεσαία και μικροαστικά κοινωνικά στρώματα.

δ) Το κίνημα στο Γουδί επιζητούσε την αναδιοργάνωση του στρατού και του ναυτικού και την εξυγίανση της πολιτικής ζωής.

*

4) Να παρατηρήσετε το χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου κατά την περίοδο μετάξυ του νεοτουρκικού κινήματος και των Βαλκανικών Πολέμων και να επισημάνετε, βάσει των εδαφικών αλλαγών που εμφανίζονται, ποιες πολεμικές συρράξεις και εξεγέρσεις έλαβαν χώρα εκείνη την περίοδο. Να αναφέρετε ποια πορεία είχαν και ποιες επιπτώσεις στο βαλκανικό χώρο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21 ώρα

1) Αφού προσδιορίσετε χρονικά την έναρξη και τη λήξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου να σημειώσετε τις σταδιακές εδαφικές διαφοροποιήσεις μέχρι το τέλος του. Επίσης να επισημάνετε σ' αυτή τη διαδικασία τις κυριότερες ελληνικές νίκες και την απελευθερωτική πορεία του ελληνικού στρατού.

.....

.....

.....

.....

*

2) Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση:

Πριν από τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο:

- α) Η Ελλάδα και η Σερβία είχαν υπογράψει πρώτες σύμφωνο συμμαχίας το Μάρτιο του 1912
- β) Δεν είχαν υπογράψει σύμφωνα συμμαχίας οι χριστιανικές βαλκανικές χώρες.
- γ) Η Ελλάδα και η Βουλγαρία είχαν υπογράψει συμμαχία το Μάιο του 1912
- δ) Η Σερβία και η Βουλγαρία υπέγραψαν συμμαχία το Σεπτέμβριο του 1912.

Η Ελλάδα κήρυξε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία τον πόλεμο:

- α) στις 5 Οκτωβρίου και στις 26 του ίδιου μήνα απελευθέρωσε τη Θεσσαλονίκη
- β) στις 17 Σεπτεμβρίου και στις 29 Οκτωβρίου απελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη
- γ) στις 26 Οκτωβρίου και στις 29 Οκτωβρίου απελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη
- δ) στις 28 Οκτωβρίου και στις 10 Νοεμβρίου απελευθερώθηκε η Θεσσαλονίκη

Κατά τη νικηφόρα ελληνική πορεία υπήρχε διάσταση απόψεων μεταξύ Βενιζέλου και διαδόχου Κωνσταντίνου γιατί

- α) Ο Κωνσταντίνος ήθελε να κινηθεί ο στρατός προς τα Ιωάννινα και ο Βενιζέλος προς τη Θεσσαλονίκη
- β) Ο Κωνσταντίνος ήθελε να κινηθεί ο στρατός προς το Μοναστήρι και ο Βενιζέλος προς τη Θεσσαλονίκη
- γ) Ο Κωνσταντίνος ήθελε να διενεργηθεί απόβαση στην περιοχή της Σμύρνης και ο Βενιζέλος στην περιοχή της Καβάλας
- δ) Ο Κωνσταντίνος ήθελε να κινηθεί το ναυτικό προς την απελευθέρωση της Κωνσταντινούπολης και ο Βενιζέλος προς τη Σμύρνη

Αρχιστράτηγος των ελληνικών στρατευμάτων στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ήταν:

- α) ο Νικόλαος Ζορμπάς
- β) ο Ιωάννης Μεταξάς
- γ) ο Ελευθέριος Βενιζέλος
- δ) ο διάδοχος Κωνσταντίνος

Στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο σύμμαχοι της Ελλάδας ήταν:

- α) η Σερβία, η Βουλγαρία και η Ιταλία
- β) η Σερβία και η Ρουμανία
- γ) η Βουλγαρία, η Αλβανία και το Μαυροβούνιο
- δ) η Σερβία, το Μαυροβούνιο και η Βουλγαρία

Η συνθήκη που τερμάτιζε τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ήταν:

- α) η Συνθήκη της Αδριανουπόλεως στις 21 Φεβρουαρίου 1913
- β) η Συνθήκη του Βουκουρεστίου στις 10 Αυγούστου 1913
- γ) η Συνθήκη του Λονδίνου στις 17 Μαΐου 1913
- δ) η Συνθήκη της Κωνσταντινουπόλεως στις 13 Ιουνίου 1913

3) Να παρατηρήσετε το χάρτη των Βαλκανίων κατά το τέλος του Α' Βαλκανικού Πολέμου και να αναφέρετε τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας σύμφωνα με τη συνθήκη ειρήνης και τα εδάφη που η Ελλάδα είχε απελευθερώσει και αφού τα συγκρίνετε να τα συσχετίσετε με τα εθνικά ελληνικά ζητήματα που παρέμεναν εκκρεμή.

.....

.....

.....

4) Να προσδιορίσετε χρονικά την έναρξη και τη λήξη του Β' Βαλκανικού Πολέμου και να σημειώσετε, βάσει του χάρτη, τις σταδιακές εδαφικές διαφοροποιήσεις μέχρι το τέλος του, επισημαίνοντας τις κυριότερες ελληνικές νίκες.

.....

.....

.....

.....

.....

5) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος ξεκίνησε επειδή η Βουλγαρία αξίωνε να ενσωματωθούν στα εδαφικά της όρια η Θράκη και η Μακεδονία

β) Πρώτοι διενέργησαν επιθέσεις οι Έλληνες κατά των Βουλγάρων στη Νιγρίτα

γ) Οι Σέρβοι υπέγραψαν με την Ελλάδα συνθήκη συμμαχίας πριν από τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο

δ) Στο Β' Βαλκανικό Πόλεμο η Ρουμανία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία έμειναν αμέτοχες

ε) Η Ελλάδα μετά από συνεχείς νίκες έφτασε μέχρι την Αλεξανδρούπολη

στ) Στις 28 Ιουλίου υπογράφηκε η Συνθήκη Ειρήνης της Αδριανουπόλεως που τερμάτιζε τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο

ζ) Τα Δωδεκάνησα, που είχαν καταληφθεί από την Ιταλία κατά τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, αποδόθηκαν στην Ελλάδα με ειδική συμφωνία το 1913.

η) Κατά το Β' Βαλκανικό Πόλεμο η Βουλγαρία βρέθηκε αντιμέτωπη αρχικά με την Ελλάδα και τη Σερβία και κατόπιν με τη Ρουμανία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

6) Να παρατηρήσετε το χάρτη των Βαλκανίων και να αναφέρετε τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας σύμφωνα με τη συνθήκη ειρήνης που υπογράφηκε μετά το Β' Βαλκανικό Πόλεμο και τα εδάφη που η Ελλάδα είχε απελευθερώσει κατά τον πόλεμο αυτό. Εν συνεχεία να συγκρίνετε και να συσχετίσετε τα νέα αυτά σύνορα με τα εθνικά ελληνικά ζητήματα που είχαν παραμείνει εκκρεμή κατά τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο και να διαπιστώσετε κατά πόσο επιλύθηκαν και σε ποιο βαθμό.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

7

Ο Α' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΙΡΗΝΗΣ
ΚΑΙ Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11 ώρα και 30 λεπτά

1. Πριν από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου σε ποια κατάσταση βρίσκονται τα εκκρεμή ελληνικά ζητήματα που προέκυψαν μετά τη μερική διευθέτηση των βαλκανικών ζητημάτων με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου;

Βόρεια Ήπειρος
Νησιά του Αιγαίου
Δωδεκάνησα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Ποιες ενδείξεις αύξησης του ανταγωνισμού των ευρωπαϊκών δυνάμεων υπήρχαν από τη δεκαετία του 1890 σε γεωπολιτικό επίπεδο πριν από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, στη Μέση Ανατολή και στη Β. Αφρική; Να εντοπίσετε στο χάρτη τις περιοχές όπου εμφανίστηκε εντονότερα αυτός ο ανταγωνισμός.

.....

.....

.....

3) Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση:

Μία από τις βασικότερες αιτίες της έναρξης του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν:

- α) η σύγκρουση συμφερόντων Γερμανίας και ΗΠΑ στα Βαλκάνια
- β) η εθνική διαμάχη μεταξύ Αυστριακών και Οθωμανών
- γ) η σύγκρουση Μ. Βρετανίας και Ρωσίας στη Μεσόγειο
- δ) ο οικονομικός και εθνικός ανταγωνισμός των ισχυρών ευρωπαϊκών κρατών

Η αφορμή για την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν:

- α) οι διωγμοί των Ελλήνων στη Δυτική Μικρά Ασία από τους Τούρκους την άνοιξη του 1914
- β) η διαμάχη Ιταλίας και Αυστροουγγαρίας για την Ιστρία τον Ιούνιο του 1914
- γ) η κατάληψη του Βελγίου από τη Γερμανία στις 28 Ιουλίου 1914
- δ) η δολοφονία του διαδόχου του αυστριακού θρόνου Φερδινάνδου από Σέρβο στις 28 Ιουνίου 1914

Οι δύο αντίπαλοι συνασπισμοί στην αρχή του πολέμου ήταν:

- α) οι Κεντρικές Δυνάμεις ή Τριπλή Συμμαχία (Γερμανία και Αυστροουγγαρία) και η Εγκάρδια ή Τριπλή Συνεννόηση ή Αντάντ (Μ. Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία και από το 1915 και η Ιταλία)
- β) ο Κεντρικός Άξονας (Γερμανία, Αυστρία και Ιταλία) και οι Σύμμαχοι (Αγγλία και Γαλλία)
- γ) οι Αυτοκρατορικές Δυνάμεις (Γερμανία, Αυστρία και Ρωσία) και οι Δημοκρατικές Δυνάμεις (Μ. Βρετανία, Γαλλία και Ιταλία)
- δ) οι Κεντρικές Δυνάμεις (Γερμανία, Αυστρία) και οι Δυτικοί Σύμμαχοι (Αγγλία, Γαλλία και ΗΠΑ).

*

4) Να παρατηρήσετε στο χάρτη τις εξελίξεις στο δυτικό και ανατολικό μέτωπο από το 1914 έως το τέλος του 1916 κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και να επισημάνετε τις κυριότερες συγκρούσεις, την εξέλιξη των πολεμικών επιχειρήσεων και την είσοδο νέων χωρών στον πόλεμο.

.....

.....

.....

.....

*

5) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την επανάσταση του Μαρτίου και του Οκτωβρίου στη Ρωσία και την τύχη του τσάρου Νικολάου Β'. Να επισημάνετε, βάσει και του χάρτη, τις επιπτώσεις που είχε στο Ανατολικό Μέτωπο η επικράτηση των μπολσεβίκων στη Ρωσία κατά το 1917 και 1918.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

6) Να αναφέρετε τις εξελίξεις, κατά το 1917 και 1918, που συνέβαλαν στη νίκη των δυνάμεων της Αντάντ και στη λήξη του πολέμου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

7) Να αναφέρετε τις πολεμικές εξελίξεις στο βαλκανικό μέτωπο κατά το 1915 παρατηρώντας το χάρτη (επιχείρηση Δαρδανελίων, απόβαση Συμμάχων στη Θεσσαλονίκη).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

8) Ποια στάση κράτησε η Ελλάδα στην αρχή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1916), για ποιους λόγους και ποιες επιπτώσεις είχε αυτή στις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις μέχρι το 1916;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

9) Να παρακολουθήσετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις στο χώρο της Μακεδονίας μετά την απόβαση των Αγγλογάλλων το 1915 και να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τις εξελίξεις στο μέτωπο της Μακεδονίας από το 1915 έως τον Ιούνιο του 1917.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

10) Να αναφέρετε σε αδρές γραμμές τι γνωρίζετε για τον εθνικό διχασμό και την εσωτερική πολιτική κατάσταση της Ελλάδος από το 1916 έως τον Ιούνιο του 1917 και να επισημάνετε στο χάρτη της Ελλάδας την επικράτηση κατά περιοχές των δύο παρατάξεων.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος διαφώνησε με τον Ελ. Βενιζέλο ως προς τη φιλογερμανική του πολιτική που οδηγούσε την Ελλάδα σε συμμαχία με την Τουρκία.

β) Το κίνημα της Εθνικής Αμύνης εκδηλώθηκε στη Θεσσαλονίκη τον Αύγουστο του 1916 από φιλοβενιζελικούς αξιωματικούς.

γ) Η Καβάλα μετά από ηρωική αντίσταση των φιλοβασιλικών στρατευμάτων καταλήφθηκε από τους Βουλγάρους στις 30 Αυγούστου 1916.

δ) Ο κυριότερος στόχος του κινήματος Εθνικής Αμύνης ήταν η τήρηση ουδετερότητας στον πόλεμο.

ε) Κατά τη διάρκεια του Εθνικού Διχασμού δεν υπήρξαν σημαντικές διώξεις βενιζελικών καθώς ο βασιλιάς τήρησε ήπια και συμφιλιοτική στάση.

στ) Οι Αγγλογάλλοι παρενέβησαν υπέρ του Βενιζέλου στον Εθνικό Διχασμό αποκλείοντας τη Νότιο Ελλάδα.

ζ) Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος εγκατέλειψε την Ελλάδα στις 2 Ιουνίου 1917 αφήνοντας στο θρόνο το δευτερότοκο γιο του Αλέξανδρο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

1 ώρα

1) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τη γενοκτονία των Αρμενίων από τους Τούρκους και να εντοπίσετε στο χάρτη τις περιοχές όπου διενεργήθηκε.

.....

.....

.....

.....

.....

2) Να αναφέρετε τις σημαντικότερες συνθήκες που υπογράφηκαν κατά τη διάρκεια και μετά το Συνέδριο Ειρήνης των Παρισίων και τις επιπτώσεις τους στον πολιτικ'ο χάρτη της Ευρώπης.

.....

.....

.....

.....

.....

3) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τους διωγμούς των Ελλήνων της Ανατολικής Θράκης και της Μικράς Ασίας (περιλαμβανομένου και του Πόντου) από το 1914 μέχρι το 1922 και για τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Να προσδιορίσετε στο χάρτη τις περιοχές των διωγμών και να παρουσιάσετε την εμφάνιση και εξάπλωσή τους στο χώρο και στο χρόνο.

.....

.....

*

4) Να συσχετίσετε τους διωγμούς και τη γενοκτονία Ελλήνων του Πόντου και Αρμενίων από τους Τούρκους με την πολιτική που ακολούθησαν από το 1913 και εξής οι Νεότουρκοι και με τη γερμανική πολιτική στο χώρο.

*

5) Να εντοπίσετε στο χάρτη την περιοχή ίδρυσης της Δημοκρατίας του Πόντου και του Ποντοαρμενικού κράτους και να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την τύχη αυτών των σχεδίων.

*

6) Να αναφέρετε τα κυριότερα σημεία της Συνθήκης του Νεϊγύ και τη χρονολογία υπογραφής της και επισημάνετε στο χάρτη τα εδαφικά κέρδη για την Ελλάδα.

.....

.....

.....

.....

.....

7) Να καταγράψετε τις κυριότερες στρατιωτικές και πολιτικές ελληνικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής εκστρατείας. Αφού παρατηρήσετε στο χάρτη τη νικηφορά πορεία του ελληνικού στρατού να καταγράψετε τις περιοχές που απελευθέρωσε και να συσχετίσετε την πορεία αυτή με τις παραπάνω εξελίξεις.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8) Να αναφέρετε τα κυριότερα σημεία της Συνθήκης των Σεβρών και παρατηρώντας το χάρτη από το 1920 έως το 1922.8 να επισημάνετε κατά πόσο εφαρμόστηκε η συνθήκη αυτή από τους Έλληνες, τους Τούρκους και τους συμμάχους.

.....

.....

.....

*

9) Να επισημάνετε τη συμβολή της Γαλλίας, Ιταλίας, Ρωσίας και Αγγλίας στην ελληνική ήττα στη Μικρά Ασία λαμβάνοντας υπόψη τις περιοχές που είχαν υπό την κατοχή τους στη Μικρά Ασία και την πολιτική που ακολούθησαν έναντι του Κεμάλ.

*

10) Να αναφέρετε τα κυριότερα γεγονότα της ελληνικής οπισθοχώρησης στη Μικρά Ασία, τις επιπτώσεις στο εδαφικό καθεστώς της Ελλάδας και τις συνέπειες στην εσωτερική πολιτική σκηνή της Ελλάδας.

*

11) Να επισημάνετε τα κυριότερα σημεία της Συνθήκης της Λωζάννης και να αναφέρετε την ημερομηνία υπογραφής της. Παρατηρώντας το χάρτη μετά τη συνθήκη να προσδιορίσετε τα εδαφικά κέρδη και τις απώλειες της Ελλάδας και να διερευνήσετε κατά πόσο και με ποιο τρόπο επιλύθηκαν τα εκκρεμή ζητήματα για την Ελλάδα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

8

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΡΑΤΩΝΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ1 ώρα

1) Να προσδιορίσετε τις περιοχές προέλευσης προσφύγων κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης και τις περιοχές προορισμού τους. Να τις συσχετίσετε με τις περιοχές όπου κατέπνιξαν οι Οθωμανοί την Επανάσταση και τις περιοχές όπου προέβησαν σε σφαγές του ελληνικού πληθυσμού και καταστροφές.

.....

.....

.....

.....

*

2) Να αναφέρετε ποια ρεύματα προσφύγων παρατηρούνται στον ευρύτερο ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 19ου αι., με ποιους προορισμούς και για ποιους λόγους.

.....

.....

.....

.....

.....

*

3) Να επισημάνετε τις περιοχές μετανάστευσης από τον ευρύτερο ελληνικό χώρο κατά το 19ο αι. και τις αρχές του 20ου, τις περιοχές προορισμού και τους λόγους που ώθησαν στη μετανάστευση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Να προσδιορίσετε τα κυριότερα ρεύματα προσφύγων και μεταναστών στην υπόλοιπη Ευρώπη κατά το 19ο και τις αρχές του 20ου αι., τις περιοχές προέλευσης και υποδοχής, καθώς και τους λόγους που συντέλεσαν στην αύξηση των φαινομένων αυτών κατά περίπτωση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Να επισημανθούν τα κύματα Ελλήνων προσφύγων κατά τις αρχές του 20ου αι. και πριν από το 1919, οι λόγοι προσφυγοποίησης και οι περιοχές όπου κατέφυγαν.

.....

.....

*

6) Να αναφερθούν τα ρεύματα προσφύγων κατά την περίοδο 1919-1923, να συσχετιστούν με τις Συνθήκες Νεϊγύ και Λωζάννης και να επισημανθούν επιγραμματικά οι επιπτώσεις τους στην εθνική και κοινωνική ζωή του ελληνικού κράτους.

*

7) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για το φαινόμενο της προσφυγιάς και της μετανάστευσης στην υπόλοιπη Ευρώπη στο πρώτο μισό του 20ου αι.

8 α) Ποιες επιπτώσεις είχε ο Εμφύλιος Πόλεμος του 1944-1949 στην Ελλάδα ως προς την προσφυγοποίηση πληθυσμών και ποιες ήταν οι χώρες προορισμού και οι περιοχές που τελικά εγκαταστάθηκαν οι πληθυσμοί αυτοί;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β) Ποιες νέες προσφυγοποιήσεις Ελλήνων λόγω εθνικών ζητημάτων εμφανίζονται στο δεύτερο μισό του 20ου αι. και με ποια αποτελέσματα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

9) Να αναφέρετε τις κυριότερες περιπτώσεις προσφυγοποίησης πληθυσμών στην Ευρώπη κατά τη δεκαετία του 1990 λόγω εθνικών ζητημάτων.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9

Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ, ΨΥΧΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

30 λεπτά

1) Να αναφέρετε σε ποια ευρωπαϊκά κράτη εγκαθιδρύθηκαν ολοκληρωτικά καθεστώτα κατά το μεσοπόλεμο, να τα προσδιορίσετε στον χάρτη και να περιγράψετε σε αδρές γραμμές την πορεία τους προς την παγίωση αυτών των καθεστώτων. Αφού εντοπίσετε στο χάρτη τις εδαφικές διαφοροποιήσεις που έλαβαν χώρα την περίοδο 1919 - 1939, να επισημάνετε τα προμηνύματα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Στις 13 Απριλίου 1924 ο ελληνικός λαός με δημοψήφισμα τάχθηκε υπέρ της Βασιλευομένης Δημοκρατίας και επανέφερε τον βασιλιά στην Ελλάδα.

β) Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του Πάγκαλου ελληνικά στρατεύματα εισέβαλαν στη Βουλγαρία τον Οκτώβριο του 1925.

γ) Με το ελληνοτουρκικό σύμφωνο φιλίας που υπογράφηκε το 1930 οι περιοσίες των ανταλλάξιμων περιουσιών περιήλθαν στην κυριότητα των δύο κρατών.

δ) Ο βασιλιάς Γεώργιος Β' επανήλθε στην Ελλάδα μετά από ενέργειες του Κονδύλη το Νοέμβριο του 1935.

ε) Ο Ιωάννης Μεταξάς επέβαλε δικατορία στις 4 Αυγούστου 1936 παρά την αντίδραση του βασιλιά.

*

3) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη την πορεία των ναζιστικών κατακτήσεων και τη σταδιακή απώλειά τους καταγράφοντας τις χώρες τις οποίες κατέκτησαν.

.....

.....

*

4) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τους παρακάτω όρους, γεγονότα και πρόσωπα, να τα συνδέσετε με τις περιοχές της Ευρώπης που έλαβαν χώρα και με πρόσωπα ή γεγονότα με τα οποία συσχετίζονται.

Κυβέρνηση Βισύ
Μάχη της Αγγλίας
Μάχη Στάλινγκραντ
Ρόμελ
Απόβαση στη Σικελία
Σχέδιο Μπαρμπαρόσσα
Απόβαση στη Νορμανδία
Τίτο
Συνδιάσκεψη Γιάλτας

.....

.....

.....

.....

*

5) Συγκρίνοντας το χάρτη της Ευρώπης πριν και μετά από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο να καταγράψετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις που έλαβαν χώρα.

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 220 λεπτά

1) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη από την έναρξη του ελληνοϊταλικού πολέμου μέχρι το τέλος της μάχης της Κρήτης την πορεία του πολέμου στον ελλαδικό χώρο και να καταγράψετε τη νικηφόρα πορεία απελευθέρωσης της Βορείου Ηπείρου από τον ελληνικό στρατό.

*

2) Να παρακολουθήσετε στο χάρτη τη διαίρεση των κατεχομένων περιοχών της Ελλάδας ανάμεσα στη Γερμανία, την Ιταλία και τη Βουλγαρία από τη γερμανική κατάρκτηση μέχρι την απελευθέρωση και να αναφέρετε την πολιτική που ακολούθησε η καθεμιά από τις κατοχικές δυνάμεις έναντι του ελληνικού πληθυσμού.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Να συνδέσετε τα παρακάτω τοπωνύμια με γεγονότα της Εθνικής Αντίστασης, συνθέτοντας ένα σύντομο κατατοπιστικό κείμενο.

Δοξάτο Δράμας
Γοργοπόταμος
Καλάβρυτα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Αφού παρατηρήσετε το χάρτη και καταγράψετε την εξέλιξη του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα από το 1946 έως το 1949, να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω πρόσωπα και γεγονότα, προσδιορίζοντας το χρόνο και χώρο δράσης τους όπου απαιτείται.

Δεκεμβριανά
Συμφωνίας της Βάρκιζας
Ν. Ζαχαριάδης

Γράμμος-Βίτσι
Θεμιστοκλής Σοφούλης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

1 ώρα

1) Να προσδιορίσετε τους παρακάτω όρους που αφορούν την πολιτική κατάσταση στην μεταπολεμική Ευρώπη:

Σύμφωνο της Βαρσοβίας

Δόγμα Τρούμαν

NATO

Σχέδιο Μάρσαλ

Ψυχρός Πόλεμος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω γεγονότα, προσδιορίζοντας το χρόνο και χώρο όπου συνέβησαν.

Κρίση Διώρυγας του Σουέζ

Επανάσταση Αλγερίας

Εξέγερση Ουγγαρίας

Πόλεμος Έξι Ημερών

Άνοιξη της Πράγας

Φοιτητική εξέγερση στο Παρίσι

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

3) Αφού παρατηρήσετε το χάρτη της Ευρώπης, να αναφέρετε ποια νέα κράτη εμφανίστηκαν μετά την κατάρρευση των καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης και μέσα από ποιες διαδικασίες.

.....

.....

.....

.....

.....

*

4) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τις εθνικές διαμάχες στη Γιουγκοσλαβία, τη Γεωργία, την Τσετσενία και την Αρμενία και να παρουσιάσετε τις εδαφικές διαφοροποιήσεις στην κατοχή των παραπάνω περιοχών μετά το 1990.

---

5) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω εθνικά ζητήματα της Ελλάδος μεταπολεμικά προσδιορίζοντας, όπου είναι απαραίτητο, το χρόνο και το χώρο που έχουν συμβεί.

Ένωση Δωδεκανήσων

Σεπτεμβριανά

Ανεξαρτησία Κύπρου

Κρίση 1964

Εισβολή Τούρκων στην Κύπρο

Β. Ήπειρος μετά την αλλαγή του καθεστώτος στην Αλβανία

Π.Γ.Δ.Μ. (Σκόπια) μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας

.....

.....

.....

.....

*

6) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω εσωτερικά ζητήματα της Ελλάδος προσδιορίζοντάς τα χρονικά:

Ιουλιανά
Δικτατορία
Δημοψήφισμα 1974
Πολυτεχνείο
Ένταξη στην ΕΟΚ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

10 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (1000 - 1997)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

1 ώρα

1) Να διερευνήσετε στο χάρτη το εδαφικό καθεστώς της Κύπρου από το 1000 έως το 1571 και να καταγράψετε τις αλλαγές στο εδαφικό καθεστώς της εντοπίζοντας ταυτόχρονα τις διάφορες ιστορικές περιόδους της.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

2) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για την κατάσταση στην Κύπρο κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κατοχής της, αφού την προσδιορίσετε χρονικά, το ρόλο της στην Ελληνική Επανάσταση και τις επιπτώσεις που αυτή είχε στην Κύπρο, τις εξεγέρσεις των Ελλήνων και τον τρόπο και τους λόγους της παραχώρησής της στη Μ. Βρετανία.

.....

.....

.....

.....

.....

3) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες. Να αναδιατυπώσετε με το σωστό περιεχόμενο τις προτάσεις που θα χαρακτηρίσετε ως λανθασμένες.

α) Η βρετανική κατοχή της Κύπρου ξεκίνησε το 1878 αλλά η οθωμανική κυριαρχία τερματίστηκε ουσιαστικά το 1914 με την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

β) Με τη Συνθήκη της Λωζάννης η Τουρκία ορίστηκε ως προστάτιδα δύναμη της Κύπρου.

γ) Η βρετανική διοίκηση αντιμετώπισε ορθώς τους κατοίκους της Κύπρου σαν δύο ισότιμες κοινότητες αφού οι Έλληνες Ορθόδοξοι αποτελούσαν το 55% του πληθυσμού και οι μουσουλμάνοι το 40%.

δ) Ιδιαίτερα σημαντική παρουσία στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913 είχαν οι Κύπριοι ως εθελοντές.

ε) Το 1915 η Βρετανία, για να προσελκύσει την Ελλάδα στο πλευρό της Αντάντ, της πρόσφερε την Κύπρο.

στ) Η εξέγερση του ελληνορθόδοξου πληθυσμού το 1931 με τη βοήθεια του ελληνικού κράτους είχε ως αποτέλεσμα την αυτονόμηση της Κύπρου.

4) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα παρακάτω γεγονότα και πρόσωπα από την ιστορία της Κύπρου κατά τη δεκαετία του 1950.

Δημοψήφισμα για την ένωση με την Ελλάδα

Μακάριος Γ'

ΕΟΚΑ

Διγενής

Τριμερής Διάσκεψη Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*

5) Να αναφέρετε τι γνωρίζετε για τα γεγονότα στην Κύπρο το 1964 και το 1974

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικά	3
------------------	---

Β' Γυμνασίου

1. Οι απαρχές της παρακμής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και οι εξελίξεις στην Ευρώπη από το 1000 έως το 1204	5
2. Η παρουσία και η εξάπλωση των Σελτζούκων Τούρκων στη Μικρά Ασία.....	11
3. Οι νορμανδικές επιδρομές στη βυζαντινή αυτοκρατορία και οι επιπτώσεις τους.	15
4. Οι σταυροφορίες	18
5. Η κρίση της φεουδαρχίας στη δύση	21
6. Οι εδαφικές διαφοροποιήσεις στον ευρύτερο χώρο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από το 1204 έως το 1453.....	25
7. Η τελευταία αναλαμπή και η πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (1261-1453).	29
8. Η εμφάνιση και η προέλαση των Οθωμανών Τούρκων έως την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης.....	34
9. Οι εμφύλιοι πόλεμοι στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία κατά το 14ο αιώνα.	39
10. Η δράση των Βουλγάρων και των Σέρβων στο βαλκανικό χώρο από το 1000 έως το 1453.	42

Γ' Γυμνασίου

1. Αναγέννηση και Θρησκευτική Μεταρρύθμιση.....	46
2. Οι ανακαλύψεις των νέων χωρών και οι πολιτικές εξελίξεις στη Δυτική Ευρώπη το 16ο - 17ο αιώνα.	49
3. Η Ρωσία το 18ο αιώνα και η παρουσία της στις ευρωπαϊκές εξελίξεις.	53
4. Οι Έλληνες στην περίοδο της Τουρκοκρατίας.	56
5. Η Γαλλική Επανάσταση και η εξάπλωση της Γαλλίας κατά την εποχή του Ναπολέοντα.	60
6. Η Ελληνική Επανάσταση	62
7. Η πορεία του Ελληνικού Κράτους από το 1832 έως το 1912 και οι εξελίξεις στα εθνικά θέματα.	67
8. Η κρίσιμη δεκαετία 1912-1922 για την Ελλάδα και ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος .	72
9. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και ο μεταπολεμικός κόσμος.	80
10. Οι εδαφικές διαφοροποιήσεις του Ελληνικού Κράτους το 19ο και 20ο αιώνα	

μέσα από τις διεθνείς συνθήκες, ...	86
---------------------------------------	----

Β' Λυκείου

1. Οι σχέσεις του Βυζαντίου με την υπόλοιπη Ευρώπη από το 1000 έως το 1204... ..	92
2. Οι Σταυροφορίες και οι συνέπειές τους.....	96
3. Τα Λατινικά κράτη στον ελλαδικό χώρο και η ελληνική αντίσταση ως το 1453.....	99
4. Η Παλαιολόγεια Περίοδος και η τουρκική προέλαση	104
5. Η επέκταση των Οθωμανών στην Ευρώπη. Ακμή και παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	107
6. Η συνέχιση της Λατινοκρατίας στον ελληνικό χώρο και το τέλος της.....	110
7. Η θρησκευτική μεταρρύθμιση και η αντιμεταρρύθμιση.....	113
8. Η περίοδος του τριαντακονταετούς πολέμου	116
9. Διαφωτισμός και Γαλλική Επανάσταση	119
10. Οι Ναπολεόντειοι πολέμοι	123

Γ' Λυκείου

1. Η κατάσταση στην Ευρώπη πριν από την Ελληνική Επανάσταση	126
2. Η Ελληνική Επανάσταση και η ίδρυση του Ελληνικού Κράτους	131
3. Η περίοδος της Βασιλείας του Όθωνα στην Ελλάδα.....	137
4. Το Ανατολικό Ζήτημα και οι βαλκανικοί εθνικισμοί	140
5. Η δημιουργία εθνικών κρατών στην Ευρώπη	148
6. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι	151
7. Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, οι συνθήκες ειρήνης και ο Μικρασιατικός Πόλεμος... ..	157
8. Πρόσφυγες και μετανάστες κατά τη δημιουργία νέων κρατών	167
9. Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, ψυχρός πόλεμος και ευρωπαϊκή σύγκλιση	171
10. Η πορεία του Ελληνισμού της Κύπρου	179

***

Το λογισμικό **Ιστορικός Άτλαντας Centennia** εξελληνίστηκε και προσαρμόστηκε στο πλαίσιο του έργου **ΚΙΡΚΗ**, αντικείμενο του οποίου είναι ο εξελληνισμός και η προσαρμογή στις ανάγκες του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος ώριμων και καταξιωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού της διεθνούς αγοράς καθώς και η αναπαραγωγή και διανομή των προϊόντων αυτών σε 350 σχολικά εργαστήρια.

Το έργο για το διάστημα 2000-2003 χρηματοδοτείται από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΚΤΠ)**, Γ' ΚΠΣ, Μέτρο 1.2. (Φορέας Υλοποίησης & επίβλεψης υποέργων: Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (Ε.Α.ΙΤΥ). Φορέας Χρηματοδότησης: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Επίβλεψη: Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Γραφείο Κοινωνίας της Πληροφορίας του Υπ.Ε.Π.Θ.. Πιστοποίηση: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο).

Η ΚΙΡΚΗ αποτελεί συνέχεια αντίστοιχου έργου της Ενέργειας **Οδύσσεια - Ελληνικά Σχολεία στην Κοινωνία της Πληροφορίας**, το εθνικό πρόγραμμα παιδαγωγικής ένταξης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε όλο το εύρος του εκπαιδευτικού συστήματος, το οποίο χρηματοδοτήθηκε για το διάστημα 1996-2001 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης - ΕΠΕΑΕΚ, Β' ΚΠΣ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το πρόγραμμα περιλάμβανε:

- ανάπτυξη κατάλληλης υποδομής σε 385 σχολεία εφαρμογής (εγκατάσταση σχολικών εργαστηρίων στα οποία υποστηρίζεται η διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων, δικτύωση στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, τοπική και εξ αποστάσεως τεχνική υποστήριξη),
- μεταπτυχιακή εκπαίδευση 95 επιμορφωτών (καθηγητές όλων των ειδικοτήτων) σε εξειδικευμένα ετήσια πανεπιστημιακά προγράμματα, οι οποίοι ανέλαβαν τη
- διαρκή ενδοσχολική επιμόρφωση των 5.500 εκπαιδευτικών που υπηρετούσαν στα σχολεία αυτά -και όχι μόνο- ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν στην κύρια καθημερινή σχολική δραστηριότητά τους
- διερευνητικό, διαθεματικό εκπαιδευτικό λογισμικό (αναπτύχθηκαν ή προσαρμόστηκαν συνολικά 72 πακέτα εκπαιδευτικού λογισμικού (<http://edsoft.cti.gr/>), διαφόρων μεγεθών και επιπέδου ωριμότητας, από κοινοπραξίες φορέων που συνδυάζουν τεχνική, παιδαγωγική και παραγωγική τεχνογνωσία (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ινστιτούτα, Εταιρίες Πληροφορικής, Εκδότες).

Στην υλοποίηση του προγράμματος αυτού συμμετείχαν πάνω από 1000 επιστήμονες, παιδαγωγοί, μηχανικοί και διοικητικοί υπάλληλοι, οι οποίοι εργάστηκαν σε 57 πανεπιστημιακά τμήματα, 53 εταιρίες και 18 μουσεία, ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα.

Στο πλαίσιο της ΚΙΡΚΗΣ εξελληνίστηκαν και προσαρμόστηκαν συνολικά 22 προϊόντα εκπαιδευτικού λογισμικού τα οποία επιλέχθηκαν μέσα από δεκάδες καταξιωμένα προϊόντα της διεθνούς αγοράς (6 προϊόντα χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ, Β' ΚΠΣ και άλλα 16 στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνίας της Πληροφορίας, Γ' ΚΠΣ). Τα πακέτα εκπαιδευτικού λογισμικού αποστέλλονται στα σχολεία μετά από αξιολόγηση του Γραφείου Πιστοποίησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ως προς την παιδαγωγική τους αρτιότητα και του Ε.Α.ΙΤΥ ως προς την τεχνολογική τους αρτιότητα.

Η δημόσια χρηματοδότηση της προσαρμογής των υποέργων της ΚΙΡΚΗΣ εξασφαλίζει ότι η τιμή πώλησης του παρόντος λογισμικού στην Ελληνική αγορά δεν υπερβαίνει την αντίστοιχη στη διεθνή αγορά.

**Κέντρο Πληροφόρησης Οδύσσειας: Infodesk.Odysseia@cti.gr
<http://Odysseia.cti.gr/kirki/>**

